

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.541/2015/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Zsámboki Béla ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek – a dr. Nemesi Csaba László ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** helyrajzi szám alatti székhelyű I. rendű és a Pacsirta Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pacsirta István Gábor ügyvéd) által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű II. rendű alperesek ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2015. április 1. napján kelt 10.G.20.562/2014/65. számú ítélete ellen a felperes részéről 70., a II. rendű alperes részéről 71. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és az I.-II. rendű alpereseket egyetemlegesen terhelő marasztalás összegét 25.188.237,- (Huszonötmillió-egyszáznyolcvannyolcezer-kettőszázharminchét) forintra és annak az elsőfokú bíróság szerinti mértékű és tartamú kamatára felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I.-II. rendű alpereseket, 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 38.150,- (Haminccnyolcezer-egyszázötven) forintot, ezt meghaladóan a felek másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a II. rendű alperest, fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 1.945.000,- (Egymillió-kilencszáznegyvenötezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes, mint vállalkozó és a II. rendű alperes, mint megrendelő között – jogerős építési engedély alapján – 2007. szeptember 25-én építési-vállalkozási szerződés jött létre a II. rendű alperesi tulajdonban álló (**város neve**), külterület (**X**) helyrajzi számú ingatlanon létesítendő oldószer regeneráló üzem csarnoképületének építésére a szerződéshez csatolt költségvetés alapján. A vállalkozói díjat 30.341.638,- forint + ÁFA összegben határozták meg, mely a csarnoképület alapozási munkái és padozata, a helyszíni vasbeton munkák, az előre gyártott szerkezetek, a falazás, a vakolás, valamint a fémszerkezet-állítás ellenértékét tartalmazta. A szerződés 3. pontjában rögzítették, „az előre nem látható, tervező által meg nem tervezett, illetve műszaki szükségességből

felmerülő munkák utólagos tételes elszámolás alapján az országosan a biztosítók és bíróság által elfogadott TREC KING építőipari normarendszer alapján kerülnek elszámolásra 1.500-2.000,- Ft/rezsióra figyelembevételével”. A szerződés mellékletét képezte a költségvetési főösszesítő, amely munkanemenként – ezen belül anyagköltségre és munkadíjra – bontotta a vállalkozói díjat.

A felperes a kivitelezést szerződés szerint megkezdte.

A II. rendű alperes a szerződéssel érintett ingatlan 1/2 tulajdoni illetőségét 2008. január 21-én kelt adásvételi szerződéssel az I. rendű alperesre ruházta át, majd 26-án az építési szerződést is módosították annyiban, hogy a vevő is megrendelői pozícióba került.

A csarnok befejező munkáinak kivitelezésére, valamint az ipartelep úthálózatának és egyes létesítményeinek megépítésére a felek között 2008 folyamán több szerződés jött létre. Így június 6-án a kamionlefejtő szigetelt kivitelezési munkáinak elvégzésére 2.656.296,- forint + ÁFA, ugyanezen a napon a tolókapuk, a megrongálódott, korrodált betonszerkezetének javítására és karbantartására 674.993,- forint + ÁFA, július 20-án két technológiai és egy szennyvíztartály alapozására, valamint négy tűzivíztároló tartály telepítésére 7.655.442,- forint, július 28-án a víztározó medencék felújítására 641.076,- forint + ÁFA, meghatározott típusú vasbeton oldószér- és olajleválasztó telepítésére 926.061,- forint, augusztus 2-án technológiai alap építésére 8.392.091,- forint, szeptember 18-án a portaépület javítási, karbantartási munkáinak elvégzésére 1.800.465,- forint + ÁFA, végül október 1. napján a felfagyott térburkolat javítási munkálatainak elvégzésére 86.840,- forint + ÁFA vállalkozói díj ellenében. A szerződések egy részét nem foglalták írásba.

Az alperesek a gazdasági helyzet romlása miatt 2008 novemberében az építkezést leállították, ezt követően csupán a használatba vételi engedély megszerzéséhez szükséges munkákat végeztették el. Az illetékes építési hatóság a használatbavételi engedélyt 2009. május 11. napján jogerőre emelkedett határozatával megadta.

A felperes módosított keresetében 37.052.061,- forint és ennek részösszegeként az egyes számlák esedékességének időpontjától számított késedelmi kamatai egyetemleges megfizetésére kérte az alperesek kötelezését. Állította, az építési szerződésekben meghatározottak és az azt követő alperesi megrendelésekre elvégzett munkálatok kapcsán összesen 115.921.365,- forint vállalkozói díjigénye merült fel, melyből az alperesek bruttó 78.869.304,- forintot fizettek meg. Előadta, a számlák utólag kerültek kiállításra az alperesek által közölt összeg erejéig, így az azokon szereplő időpontok és tartalmuk nem minden esetben fedi a valóságot.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint a szerződésekben megrendelt munkálatok vállalkozói díját teljes mértékben kiegyenlítették a megfizetett 78.869.304,- forinttal, miután az építkezést a gazdasági helyzet negatív változása folytán 2008 novemberében leállították. Hangsúlyozták, a felek között ekkor megtörtént az elszámolás, a felperes által igényelt összeget megfizették, erre figyelemmel a 2009. illetve 2010. években kiállított számlákon szerepeltetett követelések alaptalanok.

Az elsőfokú bíróság – a perköltség tekintetében utóbb kijavított – 10.G.40345/2010/158. számú ítéletével kötelezte az I. rendű alperest 23.987.469,- forint, míg a II. rendű alperest 13.064.593,- forint és késedelmi kamataik megfizetésére. Határozatának indokolása szerint a felek között létrejött vállalkozási szerződés pontos tartalmát megfelelő dokumentáció, költségvetés, szerződések, földmérési, valamint építési napló hiányában nem lehetett meghatározni, az azonban megállapítható, hogy komplex munkáról volt szó, melynek kivitelezése szakaszosan, önálló megrendelések alapján készült el. A megrendelések ténye és a teljesített vállalkozói díj mértéke a felek között nem volt vitatott, a per lényegi kérdése az volt, hogy az alperesek által megfizetett összeg fedezte-e a teljes kivitelezés, az elvégzett munka ellenértékét. A szerződések létrejötté szempontjából lényegesnek tartotta, hogy az eljárás során az alperesek mindvégig hangsúlyozták, megrendelés nélkül a felperes

munkát nem végzett. A felek ugyan a vállalkozói díjban konkrétan nem állapodtak meg, azonban a megrendelő tudomásul vette a munka megkezdését és a helyszínen ellenőrizte azt. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ez arra utal, hogy a megrendelő elfogadta a munkavégzés idején hatályos ármegállapító szabályok szerinti reális középárat. Rámutatott, ha az egyik fél megrendelés nélkül teljesít és azt a másik fél nem utasítja vissza, a szerződés ráutaló magatartással létrejön, így azon megrendelések esetében is megállapította a szerződések létrejöttét, amelyeknél alperesi részről az elkészített szerződéstervezeten aláírás nem szerepel. Mivel álláspontja szerint a beruházás komplex jellegénél fogva nem fordulhatott elő, hogy a felperes – legalább szóbeli – megállapodás nélkül munkát végzett volna, így valamennyi írásbeli szerződés nélküli munkát pótmunkának tekintette, azok értékét a 290/2007. (X.31.) Korm. rendelet alapján számolva el a felek között. A szakértők vizsgálták a felperes által kibocsátott számlák összesszerűségét, valamint az azok alapját képező munkák értékét, melyekről tételes szakértői felmérés készült. Az elsőfokú bíróság ennek kapcsán a szakértői véleményekre – többségében **(szakértő 1)**-ére – támaszkodva azt a következtetést vonta le, hogy a felperesi követelés megalapozott. Ezen belül az acélszerkezet átszállításával kapcsolatosan felmerült, 176.000,- forintos felperesi igényt is alaposnak találta annak ellenére, hogy **(szakértő 1)** a szakvéleményében ezt a tételt nem fogadta el. Álláspontját ekörben azzal indokolta, hogy az alperesek maguk is állították, a szerkezeteknek a munkavégzés helyére történő átszállítása szükséges volt.

A kamionlefejtő épület bekerülési költségét illetően **(szakértő 2)** szakvéleményét fogadta el ítélezése alapjául, mivel az ehhez kapcsolódó munkák felmérését **(szakértő 1)** nem végezte el a hiányos tervdokumentáció miatt.

A marasztalási összeg meghatározásakor az elsőfokú bíróság a felek által nem vitatott, az alperesek által teljesített 78.869.304,- forint bruttó összeget vette alapul, melyből az I. rendű alperes 33.973.214,- forintot, a II. rendű alperes 44.896.090,- forintot fizetett meg. Ehhez hozzászámítva az elfogadott pótmunkák szakértői vélemények szerinti vállalkozói díjait, az alpereseket a kereseti követelés szerinti mértékben marasztalta. ÁFA tartalmat a portafelújítás, a hidroforház felújítása, a medencék szigetelése, valamint a tolókapuk alapozása kapcsán vett figyelembe 874.446,- forint összegben. Az egyetemleges marasztalást arra figyelemmel mellőzte, hogy az alperesek a perbeli ingatlanok egymásközt egyenlő arányban tulajdonosai és a köztük létrejött megállapodás szerint is tulajdoni hányaduknak megfelelően kötelesek a vállalkozói díj megfizetésére.

Az alperesek fellebbezése folytán a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.387/2013/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Tényként állapította meg, hogy a szóban, illetőleg írásban létrejött vállalkozási szerződésekben a felek összesen bruttó 73.752.749,- forint általánydíjat kötöttek ki, továbbá, hogy az alperesek összesen 78.869.304,- forint bruttó összeget teljesítettek, vagyis a kikötött vállalkozói díjat teljes egészében megfizették, ezen felül egyes pótmunkákat is elismertek 5.116.555,- forint értékben. A vita ateckintetben alakult ki a felek között, hogy a felperesi álláspont szerint – alperesi megrendelésre – további 37.052.061,- forint értékű pótmunkavégzés is történt. Ezzel összefüggésben rámutatott, a felperesi kivitelezőt terhelő annak bizonyítása, hogy az egyes szerződések műszaki tartalmát meghaladó pótmunkákat és – amennyiben álláspontja szerint ilyen volt – a műszaki szükségességből felmerülő munkanemeket is végzett. Erre figyelemmel a felperes feladatává tette a pótmunkák és a műszaki szükségességből felmerülő munkanemek kidolgozását azzal, hogy ha az adott munkálatokat érintő szerződésben volt a peres felek között erre irányadó elszámolási rend, akkor annak megfelelően végezze azt el, megállapodás hiányában viszont az általánjár arányában kell a pótmunkákra vonatkozó, igényelt vállalkozói díjat meghatároznia. Előírta szakértő bevonását a felperes által megjelölt, illetőleg műszaki szükségességből felmerült munkák elkészültének ellenőrzésére. Rögzítette, nyilatkoztatni kell a szakértőt arra is, hogy ezek pótlólag elrendelt munkáknak, újfajta megrendelői igényeknek vagy műszaki szükségességből felmerült, a

szerződéskötéskor előre nem látható munkáknak minősíthetők-e. Ezt követően a szerződéses szempontok figyelembevételével kell meghatározni a felperest megillető pótmunkadíjat, illetve a műszaki szükségességből felmerült munkák ellenértékét.

A megismételt eljárásban a felperes keresetét – 62. számú beadványában – 49.973.577,- forintra módosította. Ennek kapcsán igényét arra alapította, hogy 120.326.300,- forint értékű munkát végzett, melyből – nem vitatottan – az alperesek nettó 70.352.723,- forintot megfizettek. Követelése nettó összegre irányult.

Az alperesek továbbra is a kereset elutasítását kérték. Álláspontjuk változatlan volt tekintetben, hogy a vállalkozói díjat teljes mértékben kiegyenlítették, így a kereseti követelés alaptalan. Véleményük szerint a felperes a megismételt eljárásban olyan számlákat is beállított követelésébe, melyeket az alapeljárásban nem érvényesített, így az meg nem engedett keresetmódosításnak minősül, illetve ezek tekintetében igénye elévült.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletével az alpereseket 24.313.380,- forint és járulékai egyetemleges megfizetésére kötelezte, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Döntését **(szakértő 1)** szakértő kiegészített szakvéleményére alapította, mely szerint a teljesítésként elfogadott szerződött felperesi munkák ellenértéke összesen 95.540.960,- forint, amiből levonta az alperesek által kiegyenlített anyagszámlák értékét. A teljesített építési számlák nettó összegét 50.629.492,- forint erejéig vette számításba, így – a porta felújítása kapcsán keletkezett ÁFA mértékével emelten – határozta meg a marasztalás összegét. Álláspontja szerint az a tény, hogy a felperes a tényleges, a munkateljesítménytől eltérő tartalommal és időpontban kiállított és benyújtott számláit az alperesek befogadták és kiegyenlítették azt igazolja, hogy előadása megfelel a valóságnak, olyan összegű és azon alperes számára állított ki számlát, amikor és amilyen összegben azt a megrendelők meghatározták. Ezáltal szorosan nem köthetők egyes fázisok alatti munkavégzéshez, hanem adott esetben több fázis munkavégzése, anyag és munkadíja került elszámolásra attól függően, hogy az alperesek pénzügyi lehetőségeik alapján mikor és milyen összegben kérték azok kibocsátását. Rámutatott, a megismételt eljárásban kirendelt szakértő a pótmunkák értékét a felperes által ismételtlen becsatolt költségvetések, költségelszámolások alapján határozta meg, és a vállalkozó összes munkateljesítményét vizsgálta. Véleménye szerint a szakvélemény hiánytalan, aggálytalan, kellő meggyőzőerővel rendelkezik, így ezzel a súlyosan hiányos dokumentáció ellenére megállapítható a pótmunkák tartalma és értéke. Megjegyezte, az alperesek nem ellenőrizték sem folyamatában, sem azok elkészülte után az elvégzett munkákat, így a felperes által egy tételben elszámolt pótmunkák utólagos ellenőrzése nehézségbe ütközik. Utalt arra, hogy a munkák összértéke a **(szakértő 2)** által az alapeljárásban készített szakértői vélemény szerint is jelentősen meghaladja az alperesek által teljesített mértéket és a munkarészeknek mindössze 35%-a volt lefedve írásbeli szerződéssel. A dokumentumok hiányát a felperes terhére értékelte, azonban álláspontja az volt, ez nem eredményezheti, hogy a kivitelező a ténylegesen megvalósult munkák ellenértékétől elessen. Egyebekben kifejtette, a megemelt kereseti követelésrész nem évült el, mert az utolsó alperesi teljesítésre 2009. február 16-án került sor, majd 2010. május 25-én műszaki átadás-átvételt is megkíséreltek a felek, tehát ekkor még egyeztettek. Ehhez képest a felperes 2014. május 21-én bejelentett keresetfelemlése nem évülhetett el.

A meg nem engedett keresetfelemlésre utaló érveléssel szemben hangsúlyozta, a jelen perben irányadó Pp. 146/A. §-a 2011. március 1-jétől hatályos, a folyamatban lévő ügyekben történő alkalmazását ugyanakkor a törvény nem írta elő. Miután a kereset a hatálybalépés előtt került benyújtásra, a keresetfelemlésnek nem volt akadálya.

Az ítélet ellen a felperes és a II. rendű alperes terjesztettek elő fellebbezést.

A felperes jogorvoslati kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására és a felemelt kereseti kérelemnek megfelelő döntés meghozatalára irányult. Véleménye szerint az elsőfokú ítélet alapjául szolgáló szakértői vélemény aggályos egyrészt számítási hibák, másrészt ténybeli tartalma miatt. Felsorolva az egyes építési munkálatokat, vitatta a kimutatott nettó teljesítmények összegét. Továbbra is állította, a szakértői véleménytől eltérően 120.326.300,- munkaeredmény vehető figyelembe az alperesi teljesítés alapjaként.

Fellebbezésének kiegészítésében részletezte az egyes szerződött és pótmunkák szakértői véleményben kifejtett tételeire vonatkozó kifogásait.

A II. rendű alperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására és a kereset elutasítására irányult. Kiemelte, nem a hatályon kívül helyező végzésben foglaltaknak megfelelően munkálta ki a felperes az egyes szerződések műszaki tartalmát meghaladó pótmunkákat és az esetlegesen, műszaki szükségességből felmerülő munkanemeket. Állította, az elkészült szakértői vélemény ellentmondásos.

A felperesi fellebbezés kisebb **részben alapos**, a II. rendű alperesi fellebbezés **alaptalan**.

Ahogy azt az ítélet tábla Gf.I.30.387/2013/4. számú hatályon kívül helyező végzésében már kifejtette, a felek átalánydíjas építési-vállalkozási szerződéseket (Ptk. 402. §) kötöttek, mely esetben a vállalkozó a kikötött díjon felül csak a pótmunkák díjára tarthat igényt, nem számíthatja fel az ún. többletmunkák értékét. Pótmunkának azonban nem csupán a szerződéskötés után felmerült, korábban egyáltalán nem ismert újfajta megrendelői igény minősül, hanem az is, ha az eredetileg előírt munkák műszaki tartalmának módosulását eredményezi a megrendelői utasítás. Amennyiben a megrendelő igényének megfelelően a szerződéskötéskor értékelt munkák műszaki tartalma megváltozik, ez ugyan pótmunkának minősül, a kivitelező azonban nem tarthat igényt a munkarészek teljes díjára, hanem csak az eredetileg számításba vett, elmaradó, illetve az új, költségesebb műszaki megoldás alkalmazása folytán kimutatható költségek különbözetére jogosult. A pótmunkának minősülő munkavégzés után ilyen esetben az átalánydíjon felül a vállalkozót díj akkor illeti meg, ha a helyettesítő munkák következményeként – a tervezett, költségelt, elmaradt munkavégzéshez képest – költségnövekedés jelentkezik. Ha viszont a pótmunka teljes egészében többletigényt tartalmaz, nem más, a szerződés eredeti tartalmában szereplő munkarészt helyettesít, annak díja az átalánydíjon felül illeti meg a vállalkozót. Ezen túlmenően a létesítmény rendeltetésszerű használatához szükséges, a tervdokumentációban sem szereplő olyan, műszaki szükségességből felmerülő munkák ellenértéke számolható fel, amelyekkel a kivitelező az eset körülményeire, a munkatétel természetére, nagyságrendjére, az átalánydíjhoz viszonyított költségvonzatára is figyelemmel az átalánydíj meghatározásakor kellő gondosság mellett sem számolhatott, az a felvállalt kockázat ésszerű határain kívül esik (Szegedi Ítélet tábla 1/2006. (XI.30.) Kollégiumi vélemény 3. pontja, BDT2007/1., BDT2011/6/107.).

A felperesnek kellett tehát bizonyítania a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján, hogy az alperesek pótlólag mikor, milyen műszaki tartalommal, mely munkákat rendeltek meg, és ezért milyen összegű díjra jogosult. Bizonyítania kellett azt is, hogy az eredetileg vállalt műszaki tartalomhoz képest utóbb akár kifejezetten, akár ráutaló magatartással az alperesek olyan újabb műszaki természetű igényeket fogalmaztak meg, amelyek pótmegrendelésnek minősülnek és ezért az átalánydíjon felül ellenértékük külön követelhető.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a korábban is eljárt (**szakértő 1**) szakértőt rendelte ki a hatályon kívül helyező végzés útmutatása szerint véleményének elkészítésére, melynek alapjául főként a felperestől beszerzett iratanyag szolgált. Az alapeljáráshoz képest ugyanakkor kibővült a

szakvéleményben vizsgálendő tételek mennyisége, mivel a felperes követelését felemelte. Kétségtelen, hogy a peres felek közötti szerződéses kapcsolat dokumentáltságának az egyes létesítményterveknek és a teljesített munkanemek írásbeli rögzítettségének hiánya, továbbá a kibocsátott számlák és a tényleges teljesítmények közötti eltérés megnehezítette a szakértői vizsgálatot. Ehhez hozzájárult, hogy a felperes is egymástól eltérő költségkimutatásokat készített. Mindezek szem előtt tartásával a szakértő a számláktól függetlenül vizsgálta az egyes – tényleges – teljesítményeket, helyszíni szemle alapján megállapította azok ellenértékét, a rendelkezésre álló szerződésekben rögzített, illetőleg – ezek hiányában – a pótmunkák esetében a 2007. szeptember 25-i szerződésnek megfelelő 1.500,- – 2.000,- forintos rezsióradíj figyelembevételével végül a vállalkozói díjat az össz nettó teljesítmény és a kifizetett számlák nettó összegének különbözeteként határozta meg. A fenti dokumentációs hiányosságokra tekintettel ezt a szakértői módszert az elsőfokú bírósághoz hasonlóan az ítéletábra is elfogadta a felek közötti elszámolás alapjaként tekintettel arra is, hogy az a szerződési kikötésnek megfelelt. Lényeges, hogy az alkalmazott módszert a felek sem kifogásolták.

A felperes és a II. rendű alperes jogorvoslati kérelmüket lényegében arra alapították, hogy a megismételt eljárásban kirendelt szakértő véleménye ellentmondásos, hiányos.

A szakvélemény – mint a bizonyító eszközök egyik fajtája – eleve és feltétlenül nem köti a bíróságot. Ez azt jelenti, hogy a bíróság a szakértői bizonyítás körében is vizsgálhatja, sőt köteles vizsgálni, hogy a perben kirendelt szakértő véleménye meggyőző-e és megalapozott-e, önmagával ellentétben állónak látszik-e. Mindez szabad mérlegeléssel – de alapos és részletes indokolási kötelezettség mellett – állapítható meg (Pp. 206. §). A bíróság szabad mérlegelési joga azonban nem terjed odáig, hogy a jogszabály rendelkezéseit figyelmen kívül hagyja (hasonlóan: BH1980. 138.).

A Pp. 182. § (3) bekezdése értelmében ha a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a szakértő köteles – a bíróság felhívására – a szükséges felvilágosítást megadni.

A szakvéleményből láthatóan a felperes a rendelkezésére álló dokumentációs anyagot benyújtotta, a szakértő ennek alapján munkálta ki – a felek által nem vitatott számítási módszert alkalmazva – az egyes munkanemek szerződésben foglalt, ezen felül pótmunkának minősülő tételeit, és határozta meg azok vállalkozói díját. Etekintetben az ítéletábra – a másodfokú eljárásban személyesen is meghallgatott szakértő egyértelmű nyilatkozatait is figyelembe véve – a szakvéleményt hiánytalanak, aggálytalanak és ellentmondásmentesnek találta. Ennél pontosabb, egyértelműbb számítás az ügyben nem várható, hiszen a felperes már az eljárásban is utólag kinyomtatott költségelszámolásokra hagyatkozott. Az építési és felmérési naplók, valamint a teljesítésigazolások hiánya ugyancsak nem pótolható, következésképpen a szakértő által tekintetbe vett számlák és kimutatások kellő alapot szolgáltatnak az érdemi döntés meghozatalához. Szakvéleményében számos adatot közölt, kimerítően taglalta a felek egyes munkafázisokra vonatkozó megállapodását, a felperes által elvégzett teljesítést, elemezte a kibocsátott számlák értékét és tételeit, felmérte a felperes munkateljesítményét. Így a kirendelésnek megfelelően – a fent kifejtett szempontok, a rendelkezésre álló dokumentumok és számlák alapján – határozta meg a szakértő 2015. február 17-én benyújtott 51. számú szakvéleményében a felperes tényleges nettó teljesítményének értékét 95.540.960,- forint összegben, mely magában foglalja a neki járó anyagköltséget és munkadíjat is. A peres felek egyezően adták elő, hogy az alperesi megrendelők nettó 70.352.723,- forint vállalkozói díjat fizettek meg, így a felperesnek járó és az alperesek által ki nem egyenlített pótmunka értéke nettó 25.188.237,- forint. Ezt az álláspontot erősítette meg a szakértő ítéletábrái meghallgatásakor (6. srsz. jkv.), amelyre azért került sor, mert a szakvélemény 41. oldalán ezt a levezetést követően homályos megállapítást tett kétszeres elszámolásokra. A másodfokú tárgyaláson viszont véleménye tisztázottá, egyértelművé vált (Pp. 182. § (3) bekezdés), azt a most ismertettek szerint tartotta fenn.

Alappal ezért erre az összegre és annak kamataira tarthat igényt a felperes, az ítélet tábla ennek megfelelően határozta meg az alpereseket egyetemlegesen terhelő marasztalás összegét.

A per tárgyát képező vállalkozási szerződéses jogviszonnyal érintett ingatlan az I-II. rendű alperesek közös tulajdona, így a jogvitát csak egységesen lehetett elbírálni, következésképpen az I. és II. rendű alperesek kényszerű (egységes) pertársak a Pp. 51. § a) pontja szerint, ezért őket a felperesi követelés kiegyenlítéséért helytállóan marasztalta az elsőfokú bíróság egyetemlegesen (Ptk. 338. § (1) bekezdés). Az alperesek egymás közti megállapodása a felperesre tekintetben – hozzájárulása nélkül – nem hat ki, az csupán belső jogviszonyukat befolyásolja. Ugyanez okból hat ki a II. rendű alperes fellebbezése az I. rendű alperesre is (Pp. 52. § (1) bekezdés).

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az I-II. rendű alpereseket egyetemlegesen terhelő marasztalás összegét a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően az irányadó szakvélemény szerinti nettó különbözeti összegre felemelte, egyebekben azt helyben hagyta. A marasztalás nettó összegű meghatározása az ugyanilyen kereseti követelésen alapult (62. sz. beadvány, 63. sz. jkv. 1. oldal).

A fellebbezési szakban a pernyertesség-pervesztesség aránya a felek között közel azonos arányú, ezért a másodfokú eljárásban felmerült, előlegezett szakértői díjat az ítélet tábla közöttük azonos arányban osztotta meg és úgy rendelkezett, hogy ezt meghaladóan a peres felek másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik (Pp. 81. § (1) bekezdés, 82. § (1) bekezdés).

A II. rendű alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a személyes illetékeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak külön felhívásra.

S z e g e d , 2016. év május hó 31. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró